

بررسی تاثیر استفاده از ماسک در ایجاد اختلال در ارتباطات میان فردی

سعید معادی^۱ هادی هماتیان^۲

چکیده

ویروس بدون مرز کرونا و شیوع این بیماری عجیب، تجربه جدیدی را بر نحوه زندگی مردم جهان از خود به جا گذاشت، تجربه ای خاص که تاکنون هیچ کجای تاریخ جهان با این شدت، کیفیت، سرعت و فراگیری توأم با اختلال و پیامدهای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و حتی اختلال در ارتباطات میان فردی و اجتماعی ثبت و ضبط نشده است. در این میان یکی از آثار مقابله با بیماری کرونا که در قالب استفاده از ماسک بر روی صورت در جهت مراقبت از سلامت جسمی و جلوگیری از شیوع و قطع زنجیره این بیماری در سطح بسیاری از کشورهای جهان به عنوان یک تکلیف بهداشتی و وظیفه انسانی و اجتماعی بروز کرده است، باعث شده است تا این اقدام بهداشتی و پیشگیرانه به نحوی در شکل گیری ارتباط کلامی و غیر کلامی میان فردی و امکان انتقال صحیح و کامل پیام اثر گذاشته و با ایجاد اختلال و پارازیت در یک فرایند ارتباطی، تاثیر پیام را به صورت باید و شاید و به شکل کیفی تحت الشعاع قرار دهد، زیرا در ارتباطات انسانی علاوه بر مکانیزم گفتاری که به صورت کلامی در انتقال پیام مورد استفاده قرار می گیرد، حرکات بدنی به ویژه اندام های سر و صورت (که خود به اشارات ابروان، چشم، بینی، دهان و لب تقسیم می شود)، نیز نقش بسزایی در برقراری ارتباط دارند و حتی جنبه هایی از این حرکات می توانند نقشی اساسی تر از مهارت های کلامی در برقراری ارتباط ایفا کنند به نحوی که جایگزین پیام های کلامی می شوند، پیام های کلامی را تقویت می کنند و در جهت خلاف ورود پیام های کلامی عمل می کنند.

کلمات کلیدی: ماسک، ارتباطات میان فردی، ارتباطات کلامی، ارتباطات غیر کلامی، غیرکلامی، زبان صورت، کرونا

مقدمه:

در سراسر زندگی خود در حال برقراری ارتباط با دیگران (والدین، خواهر و برادر، دوستان و آشنایان و...) هستیم، زیرا هیچ یک از توانمندی های بالقوه ی انسان رشد نمی کند مگر در بستر روابط بین فردی. انسان یاد نمی گیرد، خلق نمی کند، نمی سازد و بالاخره زنده نمی ماند مگر در بطن روابط اجتماعی اش. یکی از رسالت های مهم انسان در جهان خاکی، ایجاد، گسترش، تداوم بخشیدن و عمق بخشیدن به روابط بین فردی است. روابط بین فردی مهم ترین مولفه ی زندگی ما از بدو تولد تا هنگام مرگ هستند و بزرگترین تنبیه برای انسان، تنها ماندن (مثلاً زندان انفرادی) است. پس برقراری ارتباط میان فردی یک امر ضروری و تلاش در شکل گیری موثر آن می تواند باعث اثر مستقیم بر روی سلامت روانی، بهره وری شغلی و افزایش موفقیت، تندرستی و سلامت جسمی، مقابله سازنده با استرس، کمک به رشد شخصی و هویت یابی افراد، کمک به افزایش کیفیت زندگی، خود شکوفایی، شادی، خوشبختی، عزت نفس گردد. ارتباطات زمانی موثر است که هر دو طرف به خواسته های خود برسند. شاید روابط بین فردی تنها تعاملی است که می توان در آن دو برنده داشت. پس باید تلاش کنیم از نحوه شکل گیری روابط، ادامه آن، نحوه برقراری یک ارتباط مؤثر و مثبت و انگیزه خود از برقراری ارتباط با دیگران آگاه شویم. هر زمان که ما وارد نوعی فرایند ارتباطی می شویم، بهایی برای آن می پردازیم. نکته قابل تامل اینکه در صحنه ارتباطات میان فردی در کنار

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی و احد سمنان

Saeed.ma1001@gmail.com

^۲ استادیار گروه مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

h.hematian@semnaniau.ac.ir